

Pasaulio lietuvių bėgimas Niujorke

Saulėtąją ir vasarą primenančią rugsėjo 16 dienos popietę Bruklino McCarren parke vyko „Laisvės bėgimas 2023 New York“. Būtent toks užrašas puošė dalyvių dėvimus geltonus marškinėlius, kuriuos dovanojo renginio organizatoriai. Šios lietuvių bendruomenės šventės organizacinę ašį sudarė net 9 organizacijos: Lietuvos Respublikos generalinis konsulatas Niujorke, Niujorko lietuvių profesionalai (NYLP), JAV LB Niujorko apygarda, Niujorko lietuvių bendruomenė, Niujorko Maironio lituanistinė mokykla, Niujorko Lietuvių Atletų klubas, Neringos ir Tauro Tunto Skautai, Niujorko Šv. Apreiškimo parapija ir Vilniaus sveikuolių klubas „Gilužis“. „Mes jaučiam labai puikią nuotaiką, kadangi ir oras geras, ir gamta aplink mus graži. Matote, visi šviečiame geltonai!“, - džiaugsmo veide neslėpė Niujorko lietuvių mėgėjų teatro aktorė Ramutė Hopanienė.

Ugnė MARTINAITYTĖ

PASAULIOLIETUVIS.LT

„Šis maratonas kaip didelės giminės susirinkimas!“, – žibančiomis akimis sakė Maironio lituanistinės mokyklos dabartinė vadovė Monika Paulavičiūtė-Kungienė. Tokie lietuvių džiaugsmo šūksniai aidėjo toli, kitoje Atlanto vandenyno pusėje. Visas Bruklino McCarren parkas švietė ryškia lyg kaitinanti rugsėjo saulė spalva.

Rekordinis skaičius dalyvių

Šiais metais renginys sulaukė rekordinio dalyvių skaičiaus – maždaug 200 bėgikų. Pasak Lietuvos Respublikos generalinio konsulo Niujorke Vaclovo Šalkausko, tai vos ne dvigubai daugiau nei praeitais metais. Parko stadione susirinko gausus būrys ne tik vaikų bei jų tėvelių, bet ir senjorų. Vieni atėjo vedami noro susitikti su savo tautiečiais, o kiti – triukšmingai palaikyti bėgimo dalyvius. „Kiekvienais metais ateinu čia su šeima, susitinku su draugais ir pusseserėmis. Nors gyvenu Niujorke, aš visada noriu palaikyti ryšį su lietuviais. Jie kaip mano antra šeima“, – nuoširdžiai kalbėjo septyniolikmetė Greta Nemickaitė, dirbanti Maironio lituanistinėje mokykloje.

Maratone dalyvavo ne tik lietuviai, bet ir kitų tautybių žmonės. „Buvo keletas amerikiečių, kurie yra sukūrę šeimas su lietuvaitėmis ar lietuvaičiais. Viena lietuvė kartu su savo vyru graiku atvažiavo čia net iš Filadelfijos. Labai malonu matyti visus“, – šypsojosi LR generalinis konsulas Niujorke.

Dideliam dalyvių skaičiui įtakos turėjo ne tik puikus oras, bet ir renginio datos pakeitimas. Anot Monikos Paulavičiūtės-Kungienės, anksčiau maratonas vykdavo žiemą, kai lauke jau spausdavo nemalonius šaltukas. Dėl šios priežasties organizatorių grupė nusprendė šią šventę perkelti į vasarą dvelkiantį rugsėjį. Tokiu metu visi jau yra grįžę iš atostogų, todėl turi galimybę atvykti į šią šventę. „Mes pagalvojome, kad būtų daug smagiau lietuviškumo sezoną padaryti rudenį. Vasarą mūsų veikla šiek tiek apmiršta, o rudenį visi grįžta po atostogų, susitinka ir smagiai praleidžia laiką“, – savo mintimis dalijosi Maironio lituanistinės mokyklos atstovė.

Bėgimas už Lietuvos pilietybės išsaugojimą

Ankstesniais metais renginio dalyviai stadione bėgdavo tik garbės ratą, skirtą sausio 13-osios paminėjimui. Tokiu būdu jie prisimindavo sunkią bei daug žmonių gyvybių pasiglemžusią Lietuvos kovą už nepriklausomybę. „Mūsų pareiga pagerbti tuos, kurie padėjo atkurti mūsų nepriklausomybę“, – tvirtino maratono dalyvius atėjęs palaikyti Darius Kazimieras Mereckis.

Šiais metais maratoną sudarė ne tik garbės ratas už laisvę, bet ir jubiliejinis Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos (PLJS) globojamas 5 kilometrų bėgimas „Penki už Lietuvą“. Ši iniciatyva asinchroniniu būdu vyksta jau dešimt metų. „Laisvės bėgimas vykdavo sausio 13-osios paminėjimui. Dabar šis maratonas tapo tokiu tradiciniu: bėgame už laisvę, prisimindami žuvusiuosius už Lietuvos nepriklausomybę, ir dalyvaujame „Penki už Lietuvą“ iniciatyvoje“, – pasakojo V. Šalkauskas. Šio maratono metu dalyviai bėgo simbolinius penkis kilometrus Bruklino McCarren parke esančiame stadione. Bėgikai fiksavo asmeninį laiką ir buvo skatinami dalintis savo patirtimi socialinėse medijose.

Penkių kilometrų bėgimo tikslas – skatinti aktyvų pasaulio lietuvių laisvalaikį bei suteikti tinkamą platformą netradiciniais metodais paminėti ar atkreipti dėmesį į įvairias pasaulio lietuviams aktualias temas. Šiais metais bėgimas turėjo itin kilnų tikslą – pilietybės išsaugojimą, referuojant į 2024 metų gegužės 12 dienos rengiamą Lietuvos Respublikos referendumą.

Anot renginio organizatorės Monikos Paulavičiūtės-Kungienės, dvigubos pilietybės klausimas yra labai svarbus viso pasaulio lietuviams, todėl bėgimas maratone yra lyg tautinio identiteto išraiška. Niujorke įsikūrusios Maironio lituanistinės mokyklos atstovė Amerikoje gyvena jau daugiau nei dvidešimt metų, tačiau atsisakyti Lietuvos pilietybės nežada. „Aš jau dvidešimt metų vis pratęsinėju tuos laikinus Amerikos dokumentus vien tam, kad neatsisakyčiau Lietuvos pilietybės. Tai yra labai svarbi mano tautinės tapatybės išsaugojimo dalis“, – pabrėžė Monika Paulavičiūtė-Kungienė.

Darius Kazimieras Mereckis mano, kad visi lietuviai, turintys ar neturintys kitos valstybės pilietybę, turi būti Lietuvos piliečiai. „Negalima iš jų atimti tos

pilietybės. Tu esi Lietuvos pilietis ir privalai turėti tą pilietybę“, – savo nuomonę tvirtai išsakė Niujorko lietuvis.

Šiam požiūriui pritarė ir Amerikoje gyvenanti Greta Nemickaitė, kuri mano, kad kiekvienas žmogus turi teisę priimti ne vieną pilietybę. „Dviguba pilietybė labai reikalinga, nes tai yra tavo šaknys, dalis identiteto. Pavyzdžiui, jeigu tu gimei ir augai Lietuvoje, o vėliau emigruoji į Ameriką, tu esi priverstas rinktis“, – susirūpinusiu tonu sakė septyniolikmetė mergina.

LR generalinis konsulas Niujorke pabrėžė lietuvių aktyvumo svarbą ne tik dvigubos pilietybės įteisinimo referendume, bet ir, apskritai, Lietuvos politiniame gyvenime. Pasak jo, valdžios vienas iš svarbiausių interesų yra užsienio lietuvių išsaugotas ryšys su Lietuva. Vyrauja įsitikinimas, kad tik tokiu būdu ši valstybė galės klestėti. Vis dėlto, galutinį sprendimą dėl dvigubos pilietybės priims Lietuvos piliečiai.

Apdovanojimai

Geras emocijas nešančio renginio organizatoriai viso maratono metu stovėjo prie finišo linijos. Nuotaikinga renginio vedėja per mikrofoną nuolat kartojo palaikymo žodžius ir skatino dalyvius nepasiduoti. Organizatorių komanda su dideliu džiaugsmu pasitiko visus bėgikus. LR generalinis konsulas V. Šalkauskas kiekvienam bėgikui iškilmingai užkabino medinį medalį su Lietuvos trispalve juostele. Tai buvo atminimo prizas visiems dalyviams. Po maratono ištvermingiems bėgikams atsikvėpti padėjo šventės metu dalinami vandens buteliukai, kurie neabejotinai numalšino jaučiamą troškulį ir padėjo atgauti maratone išseiktas jėgas.

Tie dalyviai, kurie įveikė penkių kilometrų atstumą, turėjo galimybę laimėti Jaunimo Reikalų Agentūros (JRA) bei Globalios Lietuvos Departamento (GLD) įsteigtus „Penki už Lietuvą“ suvenyrus ir kitus prizus kaip apyranę, gertuvę ar net muzikos kolonėlę. Maratonininkų komanda džiaugėsi ne tik dosniais prizais, bet ir mažomis, širdžiai mielomis akimirkomis. „Labai smagu iš Amerikoje gimusių žmonių, kurie turi lietuviškų šaknų, girdėti, kaip jie puikiai kalba lietuviškai. Tas labiausiai mane stebina. Dėl to labai džiaugiuosi, net šiurpuliukai laksto kalbant“, – savo emocijomis dalijosi medicinos studijas Vilniaus universitete baigusi Rytė Damaševičiūtė, į Niujorką atvykusi su Baltijos ir Amerikos laisvės fondo programa.

Iškyla Bruklino McCarren parke

Viso renginio metu aplink stadioną bruzdėjo įvairios žmonių grupės. Vieni šnekučiavosi su seniai nematytais bičiuliais, kiti bandė įsiamžinti prie Lietuvos trispalvės sienelės. Juk ne kiekvieną dieną pasitaiko galimybė būti tarp tokio gausaus būrio lietuvių Niujorke. „Daug žmonių, bet mes savo lietuvišką kampą tikrai turim susibūrę. Svarbiausia, kad visi bendrauja, džiaugiasi vieni kitais ir laukia šventės“, – savo pastebėjimus išsakė V. Šalkauskas.

Išalkę po bėgimo dalyviai išsirikiavo prie gardžių užkandžių stalo. Ant jo buvo galima rasti maisto pagal kiekvieno individualų skonį: nuo sumuštinų iki šokoladinių sausainių. Šventiškai nusiteikę žmonės nepatingėjo ir patys namuose paruošę įvairius užkandžius. Vienas iš jų buvo tradicinis lietuviškas saldumynas – grybukai, kuriais visi noriai vaišinosi.

Pasak Maironio lituanistinės mokyklos laikinai direktorės pareigas einančios Monikos Paulavičiūtės-Kungienės, šis renginys labai svarbus kiekvienam užsienyje gyvenančiam lietuviui. Dėl to į šios šventės veiklą organizatoriai stengiasi įtraukti ne tik suaugusiuosius, bet ir vaikus. „Norime, kad jie pasijaustų lietuviais. Gal ne visi moka gerai kalbėti lietuviškai, bet nebūtinai turi gerai kalbėti, kad tu būtum lietuvis. Jeigu tu jautiesi lietuvis, viskas yra puiku“, – kalbėjo laisvės bėgimo organizatorė.

Parko pievelėje mažiesiems maratono dalyviams buvo surengtos kūrybinės dirbtuvės. Jų metu jaunieji smalsuoliai iš įvairių spalvų krepinio popieriaus gamino laisvės bėgimui skirtus gėlės žiedus. Tai neabejotinai padėjo išlaisvinti vaikų vaizduotę, nes jie savo rankdarbius galėjo kurti iš didelės pastelinių spalvų gamos. Be to, gėlės žiedas buvo pasirinktas neatsitiktinai: tai lyg aliuzija į sausio 13-osios simboliu tapusią neužmirštuolę, kuri taip pat pavaizduota ant geltonų maratono marškinėlių.

Niujorko lietuviai kaip neužmirštuolės

Anot maratono dalyvės Rytės Damaševičiūtės, buvimas pasaulio centre su lietuviais skatina pasijusti didele savo šalies dalimi. „Lietuviai svetur tokie dar

labiau lietuviai. Pajunti tokį stipresnį ryšį. Niekada net nepagalvodavau apie tai“, – mąstė mergina, atliekanti mokslinę praktiką Niujorko universitete. Lietuvių bendruomenė Niujorke nėra labai didelė, lyginant su Čikagoje gyvenančių lietuvių skaičiumi, tačiau gyvendami svetimose valstybėse jie vis vien stengiasi išsaugoti savo pilietiškumą ir bendruomeniškumą. „Mūsų tiek nedaug tų lietuvių, todėl taip norisi visiems kartu kažkur susitikti“, – sakė R. Hopanienė.

Nors Niujorko lietuvius nuo tėvynės skiria Atlanto vandenynas, jie, lygiai taip pat kaip ir Laisvės gynėjų dieną simbolizuojančios neužmirštuolės, gyvendami svetur niekada nepamiršta savo lietuviškų šaknų ir gimtosios kalbos.

Organizatorių nuotr.